

NACIONĀLĀ ELEKTRONISKO
PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PADOME

LĒMUMS Nr. 360 (18012000001520-2)

*Par administratīvā soda uzlikšanu
administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 18012000001520*

Rīgā, 2020.gada 22.oktobrī

Izskatot 2020.gada 11.septembrī uzsākto administratīvā pārkāpuma lietu par iespējamo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA ražošanas komercfirma "Pikal un Partneri" (reģ. Nr.40003279231) (turpmāk arī – Pikal un Partneri) darbībā, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk arī – Padome) šādā sastāvā – Padomes priekšsēdētājs Ivars Āboliņš, Padomes priekšsēdētāja vietniece Aurēlija Ieva Druvieta, Padomes loceklis Patriks Grīva, Padomes loceklis Jānis Eglītis, Padomes locekle Ieva Kalderauska, attālināti piedaloties Pikal un Partneri pārstāvjiem,

konstatē:

[1] Padomes Monitoringa departaments ir veicis elektroniskā plašsaziņas līdzekļa Pikal un Partneri programmas "Radio PIK" (turpmāk arī – PIK) tiešajā ēterā izplatīto diskusijas raidījumu (*laika posmā no 2020.gada 17.augusta līdz 27.augustam*) pārbaudi par to atbilstību priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojuma prasībām.

[2] Padomes locekļi ir iepazīlušies ar Padomes Monitoringa departamenta 2020.gada 10.septembra pārbaudes ziņojumu Nr. P/2020/6-6/122, kurā tika konstatēts, ka no 2020.gada 17.augusta līdz 27.augustam programmā PIK katru darba dienu tika izplatīti divi diskusiju raidījumi (*viens pēc ziņu raidījuma pulksten 12:00, bet otrs pēc ziņu raidījuma pulksten 16:00*) saistībā ar Rīgas domes ārkārtas vēlēšanām 2020.gada 29.augustā. Minētajos raidījumos piedalījās:

- 17.augustā (*no pulksten 12:10:25 līdz pulksten 12:56:01*) Edvīns Puķe ("Jaunā Saskaņa") un Dainis Vītols ("Vienoti Latvija");

17.augustā (*no pulksten 16:12:33 līdz pulksten 16:58:45*) Juris Žuravļovs ("Jaunā Saskaņa") un Valdis Līcis ("Vienoti Latvija");

- 18.augustā (*no pulksten 12:07:47 līdz pulksten 12:58:30*) Juris Žuravļovs ("Jaunā Saskaņa"), Dainis Grabovskis ("Jaunā Saskaņa"), Andrejs Nilovs ("Jaunā Saskaņa"),

Edvīns Puķe (“*Jaunā Saskaņa*”), Jānis Pļaviņš (“*Vienoti Latvija*”), kā arī Roberts Klimovičs un Florens Jansons, kuri tiek pieteikti kā bezpartijiskie pārstāvji;

18.augustā (no pulksten 16:08:03 līdz pulksten 16:57:50) Juris Žuravļovs (“*Jaunā Saskaņa*”) un Inga Skopāne (“*Vienoti Latvija*”);

- 19.augustā (no pulksten 12:08:05 līdz pulksten 12:56:19) Artūrs Malta (“*Jaunā Saskaņa*”) un Normunds Limba (“*Vienoti Latvija*”);

19.augustā (no pulksten 16:04:16 līdz pulksten 16:55:43) Juris Žuravļovs (“*Jaunā Saskaņa*”) un Ralfs Nemiro (“*KPV LV*”);

- 20.augustā (no pulksten 12:08:45 līdz pulksten 12:58:36) Juris Žuravļovs (“*Jaunā Saskaņa*”), Nikolajs Skačko (“*Jaunā Saskaņa*”), Igors Miļņikovs (“*Jaunā Saskaņa*”), Edvīns Puķe (“*Jaunā Saskaņa*”), Ēriks Rozencveigs (“*Jaunā Saskaņa*”) un Jānis Mārtiņš Skuja (“*Vienoti Latvija*”);

20.augustā (no pulksten 16:08:09 līdz pulksten 16:58:38) Juris Žuravļovs (“*Jaunā Saskaņa*”) un Ralfs Nemiro (“*KPV LV*”);

- 21.augustā (no pulksten 12:07:42 līdz pulksten 12:57:08) Juris Žuravļovs (“*Jaunā Saskaņa*”), Nikolajs Skačko (“*Jaunā Saskaņa*”), Jānis Cīrulis (“*Vienoti Latvija*”) un Dainis Vītols (“*Vienoti Latvija*”);

21.augustā (no pulksten 16:14:36 līdz pulksten 16:55:42) Juris Žuravļovs (“*Jaunā Saskaņa*”), Linda Krasta (“*Vienoti Latvija*”) un Normunds Limba (“*Vienoti Latvija*”);

- 24.augustā (no pulksten 12:08:33 līdz pulksten 12:56:32) Aleksandrs Ivanovs (“*Jaunā Saskaņa*”), Dainis Vītols (“*Vienoti Latvija*”), Dmitrijs Matvejevs un Aleksandrs Sačiks, kuri tiek pieteikti kā profesionālo taksistu arodbiedrības pārstāvji;

24.augustā (no pulksten 16:08:03 līdz pulksten 16:57:20) Juris Žuravļovs (“*Jaunā Saskaņa*”), Artūrs Malta (“*Jaunā Saskaņa*”) un Dainis Vītols (“*Vienoti Latvija*”);

- 25.augustā (no pulksten 12:07:09 līdz pulksten 12:57:48) Juris Žuravļovs (“*Jaunā Saskaņa*”), Artūrs Malta (“*Jaunā Saskaņa*”), Jānis Kuzins (“*Jaunā Saskaņa*”) un Jānis Mārtiņš Skuja (“*Vienoti Latvija*”);

25.augustā (no pulksten 16:07:31 līdz pulksten 16:56:20) Juris Žuravļovs (“*Jaunā Saskaņa*”) un Ralfs Nemiro (“*KPV LV*”);

- 26.augustā (no pulksten 12:08:35 līdz pulksten 12:58:41) Juris Žuravļovs (“Jaunā Saskaņa”), Jānis Pļaviņš (“Vienoti Latvijai”) un Jānis Jurkāns eksperta statusā;

26.augustā (no pulksten 15:07:14 līdz pulksten 15:57:27 tiek atkārtots rīta raidījums) Juris Žuravļovs (“Jaunā Saskaņa”), Jānis Pļaviņš (“Vienoti Latvijai”) un Jānis Jurkāns eksperta statusā;

- 27.augustā (no pulksten 12:10:55 līdz pulksten 12:57:50) Juris Žuravļovs (“Jaunā Saskaņa”) un Inga Skopāne (“Vienoti Latvijai”);

27.augustā (no pulksten 16:08:20 līdz pulksten 16:57:25) Juris Žuravļovs (“Jaunā Saskaņa”), Jānis Grabovskis (“Jaunā Saskaņa”), Ralfs Nemiro (“KPVLV”) un Iveta Ziemele (“KPVLV”).

[3] Kā liecina monitoringa rezultāti, laika posmā 2020.gada 17.augusta līdz 27.augustam, ir izplatīti 18 diskusiju raidījumi, no kuriem 15 raidījumos kā dalībnieks ir piedalījies deputāta kandidāts Juris Žuravļovs (“Jaunā saskaņa”), taču kopumā partija “Jaunā saskaņa” ir piedalījies 18 no 18 raidījumiem. Kā viesis četros diskusiju raidījumos ir piedalījies Dainis Vītols (“Vienoti Latvijai”). Savukārt trijos diskusiju raidījumos ir piedalījies Ralfs Nemiro (“KPVLV”).

[4] 2020.gada 11.septembrī ar Padomes lēmumu Nr.303 (lēmuma numurs administratīvo pārkāpumu procesa atbalsta sistēmā – 1801200001520-1) tika pieņemts lēmums uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu lietā pret elektronisko plašsaziņas līdzekli Pikal un Partneri par iespējamo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, kur laika posmā no 2020.gada 17.augusta līdz 27.augustam programmā PIK katru darba dienu izplatītajos divos (kopā 18 raidījumos) diskusiju raidījumos (viens pēc ziņu raidījuma pulksten 12:00, bet otrs pēc ziņu raidījuma pulksten 16:00) 15 raidījumos kā viesis ir piedalījies deputāta kandidāts Juris Žuravļovs (“Jaunā saskaņa”), tādējādi Pikal un Partneri, iespējams, iekļaujot programmā slēptu priekšvēlēšanu aģitāciju un pārkāpjot Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmo daļu.

[5] 2020.gada 14.septembrī Padome ir nosūtījusi lūgumu Pikal un Partneri izvērtēt Padomes konstatēto un sniegt paskaidrojumus minētajā lietā.

[6] 2020.gada 28.septembrī Padome ir saņēmusi Pikal un Partneri 2020.gada 28.septembra paskaidrojumus, kuros Pikal un Partneri paskaidro turpmāk norādīto:

[6.1] Pikal un Partneri un partneri nepiekrīt Padomes lēmumam;

[6.2] Pikal un Partneri priekšvēlēšanu aģitācijas periodā, aicināja piedalīties intervijās un raidījumos dažādu politisko un sabiedrisko spēku pārstāvjus ar mērķi veicināt viedokļu daudzveidību programmā. Taču ne visi politisko partiju pārstāvji pieņem aicinājumu piedalīties raidījumos;

[6.3] Faktiski, politisko spēku atspoguļojuma īpatsvaru programmā nosaka politisko partiju atsaucība uz Pikal un Partneri aicinājumiem piedalīties raidījumos. Tomēr tikusi nodrošināta viedokļu daudzveidība, nepieļaujot slēpto reklāmu.

[6.4] Viesu piedalīšanās iepriekšminētajos raidījumos netika apmaksāta. Pikal un Partneri aicināja viesus piedalīties raidījumos un izteikt savus viedokļus, nesaņemot par to atlīdzību.

[7] Lietas izskatīšanas laikā Pikal un Partneri pārstāvis Juris Žuravļovs uzsvēra, ka Pikal un Partneri agrāk ir klausījuši Padomi un klausīs arī šo Padomes sastāvu. Pēdējos desmit gadus Pikal un Partneri esot cīnījušies pret Ušakovu un „Saskaņu”, pret Rīgas izsaimniekošanu. Runājot par to, ka tikai triju partiju deputāti tika uzaicināti uz diskusijām informatīvi analītiskajos tiešraides diskusiju raidījumos, J.Žuravļovs norādīja, ka esot bijušas uzrunātas visas partijas, bet neesot saņemts atbalsts dalībai raidījumos. Pats J.Žuravļovs personīgi esot uzrunājis citu politisko spēku pārstāvjus, bet neesot saņēmis atsaucību. Arī Latvijas Krievu savienība atteikusies piedalīties diskusijās, bet programmā PIK nopirkusi reklāmas laiku saistībā ar Rīgas domes ārkārtas vēlēšanām. J.Žuravļovs noliedz, ka par dalību informatīvi analītiskajos diskusiju raidījumos prasīta samaksa vai veikts kāds bartera darījums. J.Žuravļovs norāda, ka turpmāk visu ievēros, bet par konkrēto Padomes konstatēto pārkāpumu vēl vajadzētu vairāk iepazīties ar lietu un izdiskutēt ar Padomes pārstāvjiem.

Ievērojot konstatēto, Padome

secina:

[8] Pikal un Partneri programmā PIK izplatīto raidījumu no 2020.gada 17.augusta līdz 27.augustam saturu apliecina Padomes veiktie programmas PIK ieraksti laika posmā no 2020.gada 17.augusta līdz 27.augustam.

[9] Veicot programmā PIK laika posmā no 2020.gada 17.augusta līdz 27.augustam tiešajā ēterā izplatīto diskusijas raidījumu monitoringu, konstatēts, ka no 18 izplatītajiem raidījumiem, kuros tiek aicināti viesi, 15 raidījumos kā uzaicinātā persona ir piedalījies politiskās partijas “*Jaunā Saskaņa*” deputāta kandidāts Juris Žuravļovs. Centrālās vēlēšanu komisijas mājas lapā ir pieejama informācija¹, ka 2020.gada 29.augusta Rīgas domes ārkārtas vēlēšanās partijas “*Jaunā Saskaņa*” sarakstā ar 57.numuru ir Juris Žuravļovs. Turklāt no politiskās partijas “*Jaunā Saskaņa*” 15 reizes ir piedalījušies citi deputātu kandidāti (piemēram, pa 3 reizēm ir piedalījies Artūrs Malta un Edvīns Puķe, bet pārējie ir piedalījušies no vienas līdz divām reizēm). Kā viesis četros diskusiju raidījumos ir piedalījies Dainis Vītols (“*Vienoti Latvijai*”). Savukārt trijos diskusiju raidījumos ir piedalījušies Ralfs Nemiro (“*KPV LV*”) un Jānis Pļaviņš (“*Vienoti Latvijai*”). Laika posmā no 2020.gada 17.augusta līdz 27.augustam minētajos raidījumos it tikuši uzaicināti tikai triju politisko spēku deputātu kandidāti – “*Jaunā Saskaņa*”, “*Vienoti Latvijai*” un “*KPV LV*”. Vienlaikus jākonstatē, ka Centrālās vēlēšanu komisijas mājas ir norādīts, ka Rīgas domes ārkārtas vēlēšanām 2020.gada 29.augustā ir pieteiktas piecpadsmit partijas vai to apvienības². Taču priekšvēlēšanu aģitācijas periodā galvenokārt tiek aicināti pārstāvji tieši no politiskās partijas “*Jaunā Saskaņa*” un īpaši sistemātiski (15 reizes) tiek aicināts partijas “*Jaunā Saskaņa*” deputāta kandidāts Juris Žuravļovs, tādējādi pastiprināti

¹Centrālā vēlēšanu komisija. <https://rd2020.cvk.lv/pub/kandidatu-saraksti/riga/jauna-saskana> (skatīts 2020.gada 19.oktobrī)

²Pieejams: <https://rd2020.cvk.lv/pub/kandidatu-saraksti> (skatīts 2020.gada 19.oktobrī).

popularizējot konkrētā politiskā spēka un deputātu kandidāta uzskatus, secinājumus, nākotnes ieceres un deputāta kandidāta pozitīvās iezīmes, kritiski nesalīdzinot šī politiskā spēka piedāvājumu ar citu deputātu un politisko spēku piedāvājumu vēlēšanās. Ņemot vērā minētos apstākļus, secināms, ka diskusiju raidījumos ir saskatāmas slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes. Priekšvēlēšanu aģitācijas periodā raidījumu veidotājiem redakcionāli jānodrošina politisko spēku atspoguļojuma līdzsvars. Tāpat jāņem vērā, ka, aicinot deputātu kandidātus priekšvēlēšanu aģitācijas periodā izteikties par kādām sabiedrībā aktuālām tēmām, redakcionāli jāizvērtē: sabiedriskā interese zināt tieši šīs personas viedokli; personas iepriekšējā atspoguļojuma intensitāte konkrētajā programmā; nepieciešamība garantēt godīgus dažādu partiju konkurences apstākļus.

[10] Pikal un Partneri savos paskaidrojumos norāda, ka priekšvēlēšanu aģitācijas periodā, aicināja piedalīties intervijās un raidījumos dažādu politisko un sabiedrisko spēku pārstāvjus ar mērķi veicināt viedokļu daudzveidību programmā, taču ne visi politisko partiju pārstāvji pieņem aicinājumu piedalīties mūsu raidījumos.

Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk – EPLL) 24.panta ceturtajā daļā noteikts, ka: *“Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina, lai fakti un notikumi raidījumos tiktu atspoguļoti godīgi, objektīvi, ar pienācīgu precizitāti un neitralitāti, veicinot viedokļu apmaiņu, un atbilstu vispārpieņemtajiem žurnālistikas un ētikas principiem. Komentārus un viedokļus atdala no ziņām un nosauc viedokļa vai komentāra autoru. Informatīvi dokumentālajos un ziņu raidījumos fakti tiek atspoguļoti tā, lai apzināti nemaldinātu auditoriju.”* Minētās normas mērķis ir panākt, lai elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu raidījumos, fakti un notikumi tiktu atspoguļoti objektīvi, tā lai raidījuma (kurā ietvertas ziņas un viedokļi) auditorijai rastos pēc iespējas atbilstošs priekšstats par notiekošo. Pienākums atspoguļot faktus un notikumus objektīvi, veicinot viedokļu apmaiņu atbilstoši vispārpieņemtajiem žurnālistikas un ētikas principiem, ietver pienākumu atspoguļojot viedokļus, ievērot viedokļu daudzveidību, nepārraidīt vienpusīgu informāciju, nošķirot ziņas par faktiem no to interpretācijas. Ievērojot minēto, secināms, ka likumdevēja mērķis ir bijis noteikt elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem tādus raidījumu veidošanas standartus, kas uzliek par pienākumu izplatīt informāciju, kas ir sabalansēta viedokļu dažādībā. Īpaši svarīgi, lai priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā elektroniskie plašsaziņas līdzekļi veidotu savas programmas un raidījumus tā, lai iespējami daudz un objektīvi informētu sabiedrību par politiskajām aktualitātēm, politiskajiem spēkiem un deputātu kandidātiem, ļaujot auditorijai veidot patstāvīgu viedokli par politiskajiem spēkiem un deputātu kandidātiem. Elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim jāizdara redakcionālās izvēles tā, lai nepamatoti neatspoguļotu un nepopularizētu tikai atsevišķu politisko spēku vai deputātu kandidātu viedokļus, pozīciju un idejas, pretējā gadījumā atsevišķu politisko spēku reklamēšana un pozitīvo īpašību atspoguļošana raidījumos uzskatāma par vienu no slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmēm.

[11] Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma (turpmāk arī – PAL) 1.panta 3.punkts nosaka, ka *“priekšvēlēšanu aģitācija ir “politiskās partijas, politisko partiju apvienības, vēlētajū apvienības vai deputāta kandidāta reklamēšana plašsaziņas līdzekļos vai citādā veidā, ja tā satur tiešu vai netiešu aicinājumu balsot par vai pret kādu politisko partiju, politisko partiju apvienību, vēlētajū apvienību vai deputāta kandidātu.”*

PAL 1.panta 4.punkts nosaka, ka priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir *“laika posms no 120.dienas pirms vēlēšanām līdz vēlēšanu dienai. Ja Saeima ir atlaista vai atsaukta vai republikas pilsētas dome vai novada dome tiek atlaista, vai tiek izsludinātas atkārtotas vēlēšanas, priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir laika posms no vēlēšanu izsludināšanas dienas līdz vēlēšanu dienai.”* Konkrētajā gadījumā, ievērojot Rīgas domes atlaišanas likumu, Centrālā vēlēšanu komisija 2020.gada 7.jūlijā ir izsludinājusi Rīgas domes vēlēšanas, kuras notika 29.augustā.³ Līdz ar to priekšvēlēšanu aģitācijas periods Rīgas domes ārkārtas vēlēšanām ilga no 2020.gada 7.jūlija līdz 29.augustam. Tādējādi laika posms no 2020.gada 17.augusta līdz 27.augustam ietilpst priekšvēlēšanu aģitācijas periodā.

PAL 1.panta 6.punkts nosaka, ka *“slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir “priekšvēlēšanu aģitācija, par kuru saņemta samaksa un kuras apmaksātājs (atlīdzības devējs) pretēji šā likuma noteikumiem nav norādīts.”*

PAL 3.panta pirmā daļa nosaka, ka *“slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir aizliegta.”*

PAL 11.panta “Vispārīgie nosacījumi priekšvēlēšanu aģitācijai elektronisko plašsaziņas līdzekļu televīzijas un radio programmās” astotā daļa nosaka, ka *“pirms katras šajā pantā paredzētās priekšvēlēšanu aģitācijas un uzreiz pēc tās skaidri un nepārprotami paziņojams, kurš aģitācijas veicējs šo priekšvēlēšanu aģitāciju apmaksājis.”*

[12] Pikal un Partneri norāda, ka viesu piedalīšanās iepriekšminētajos raidījumos netika apmaksāta. Pikal un Partneri aicināja viesus piedalīties raidījumos un izteikt savus viedokļus, nesaņemot par to atlīdzību. Uz interviju viesi tika aicināti, lai tie sniegtot savus viedokļus, informētu sabiedrību par aktualitātēm un atbildētu uz sabiedrības jautājumiem, neskatoties uz šo cilvēku piederību kādai konkrētai partijai vai apvienībai.

Padomes rīcībā nav informācijas, ka par minētajiem raidījumiem būtu saņemta samaksa. PAL 1.panta 5.punkts noteic: *“Samaksa — jebkāda atlīdzība, tai skaitā jebkuri mantiski labumi, pakalpojumi, tiesību nodošana, atbrīvošana no pienākuma, atteikšanās no kādām tiesībām par labu citai personai u.c. (turpmāk arī — maksa)”* Samaksa PAL 1.panta 5.punkta izpratnē ir arī atsvabināšana no samaksas pienākuma un, ja plašsaziņas līdzeklis atbrīvojis no samaksas pienākuma, tad secināms, ka priekšvēlēšanu aģitācija norit uz plašsaziņas līdzekļa rēķina. Šī atziņa ir nostiprināta tiesu praksē (*Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 12.marta spriedums, Lieta Nr.1A30000518*). Svarīgi pievērst uzmanību tam, kā var izpausties slēptās politiskās aģitācijas apmaksas formas. Tiešā apmaksas forma ir bezskaidras vai skaidras naudas norēķini, par ko samaksā kāda persona – partijas, deputātu kandidāts, ar politiskajām partijām nesaistīta persona vai jebkura cita persona, savukārt netiešas apmaksas forma var izpausties kā maiņas jeb bartera darījumi, kā arī atsvabināšana no pienākuma maksāt par izvietoto reklāmu, kas tiek atzīts par dāvinājumu partijai. Konkrētajā pārkāpuma lietā Padomei nav pienākuma pierādīt, kāda veida samaksa ir vai nav tikusi veikta.

[13] Kā norādīts Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk arī - KNAB) informatīvajā materiālā, tad viena no slēptas aģitācijas pazīmēm ir – *“jebkura publiska darbība, kuras mērķis ir tieši vai netieši publiski popularizēt kādu politisko partiju, vai to apvienību un*

³Pieejams: <https://www.cvk.lv/lv/jaunumi/jaunumi/cvk-izsludina-29-augusta-rigas-domes-velesanas-680> (skatīts 2020.gada 19.oktobrī).

*deputāta kandidātu [..]*⁴ un konkrētajos raidījumos ir konstatēts ievērojams vienas partijas popularizēšanas īpatsvars. Turklāt arī atbilstoši Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes vadlīnijām Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma piemērošanai, veidojot ziņu, informatīvi dokumentālos un diskusiju raidījumus, it īpaši priekšvēlēšanu laikā, elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem ir jāgarantē godīgus dažādu partiju pirmsvēlēšanu konkurences apstākļus⁵, taču Padomes ieskatā šajā gadījumā nav nodrošināts samērīgs politisko spēku atspoguļojums.

[14] Pikal un Partneri paskaidrojumos tiek uzturēts arguments, ka politisko spēku atspoguļojuma īpatsvaru programmā nosaka politisko partiju atsaucība uz Pikal un Partneri aicinājumiem piedalīties raidījumos un saņemot atteikumu no vienas partijas, bet piekrišanu no otras, Pikal un Partneri nevar atteikt piedalīties raidījumos partijai, kura jau izteikusi gatavību uzstāties radio ēterā.

Minētais arguments nav uzskatāms par pamatotu, jo 15 diskusiju raidījumos no 18 piedalījās Juris Žuravļovs („*Jaunā Saskaņa*”), kas norāda uz mērķtiecīgu vēlmi raidījuma auditorijai sniegt konkrētās politiskās partijas atspoguļojumu un atspoguļot gan konkrētā politiskā spēka, gan deputāta kandidāta pozitīvās iezīmes. Turklāt no politiskās partijas “*Jaunā Saskaņa*” 15 reizes ir piedalījušies citi deputātu kandidāti (*piemēram, pa 3 reizēm ir piedalījušies Artūrs Malta un Edvīns Puķe, bet pārējie ir piedalījušies no vienas līdz divām reizēm*). Pikal un Partneri bija iespēja priekšvēlēšanu aģitācijas periodā galvenokārt neaicināt vienu un to pašu politisko spēku vai deputātu kandidātu, neatkarīgi no citu partiju vēlmes piedalīties attiecīgajos raidījumos, taču pretēji tam, Pikal un Partneri sistemātiski ir pieļāvis viena politiskā spēka atspoguļošanu minētajos raidījumos. Gadījumā, ja no citiem politiskajiem spēkiem tika saņemts atteikums, Pikal un Partneri bija iespējas aicināt diskusijās piedalīties neatkarīgas un ar politiskajiem spēkiem nesaistītas personas, ekspertus.

[15] Pārbaudes ietvaros konstatēts, ka elektroniskā plašsaziņas līdzekļa Pikal un Partneri programmā PIK laika posmā no 2020.gada 17.augusta līdz 27.augustam izplatītajos diskusiju raidījumos kā diskusiju dalībnieki ir tikuši aicināti, galvenokārt, viena politiskā spēka pārstāvji (*Juris Žuravļovs un citi deputātu kandidāti no partijas „Jaunā Saskaņa”*), tādējādi lielākoties atspoguļojot tieši šo politisko spēku viedokļus, pozīcijas un palielinot šo politisko spēku popularitāti. Vienlaikus šāda rīcība neveicina viedokļu daudzveidību programmā, samazina auditorijas iespējas veidot objektīvu viedokli par vēlēšanu kandidātiem kopumā un, iespējams, var ietekmēt vēlēšanu rezultātus.

[16] Izvērtējot Padomes konstatēto, secināms, ka elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA ražošanas komercfirma “Pikal un Partneri” programmā “Radio PIK” laika posmā no 2020.gada 17.augusta līdz 27.augustam izplatītajos diskusiju raidījumos vērojamas slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes, tādējādi ticis izdarīts Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmās daļas pārkāpums.

⁴Pieejams: https://www.knab.gov.lv/upload/2020/informativais_materials_rd_29082020.pdf (skatīts 2020.gada 19.oktobrī).

⁵Pieejams: https://www.nepplpadome.lv/lv/assets/documents/Lemumi/15.04.2015._Lemums_Nr.60.pdf (skatīts 2020.gada 19.oktobrī).

[17] Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma (turpmāk arī – AAL) 132.pantu institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai to izdarījusi pie atbildības saucamā persona, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Pamatojoties uz AAL 11.panta pirmo daļu, ja personas izdarītais administratīvais pārkāpums konkrētajos apstākļos nav radījis tādu apdraudējumu tiesiski aizsargātajām interesēm, lai par to piemērotu sodu (maznozīmīgs pārkāpums), amatpersona var neuzsākt administratīvā pārkāpuma procesu, bet, ja tas ir uzsākts, amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa jebkurā stadijā var to izbeigt, nepiemērojot sodu. Šajā gadījumā amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa, ja to atzīst par lietderīgu, izsaka personai aizrādījumu. Aizrādījums nerada tiesiskas sekas.

[18] Juridiskās personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta atbildība, otrkārt, vai juridiskā personā veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedums lietā Nr. SKA-19/2009). Saskaņā ar Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 25.pantu *“Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi uzņemas redakcionālo atbildību. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu redakcionālā atbildība šā panta izpratnē ir efektīva kontrole gan attiecībā uz raidījumu izvēli, gan attiecībā uz to organizāciju programmās un katalogos. Šie noteikumi neattiecas uz programmu retranslāciju.”* Tā kā SIA ražošanas komercfirma “Pikal un Partneri” pati veido savu programmu un attiecībā uz programmas ietvaros izplatītajos raidījumos uzaicināmo viesu izvēli pieņem redakcionālus lēmumus, SIA ražošanas komercfirma “Pikal un Partneri” bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu atbilstoši Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma prasībām. No minētā secināms, ka SIA ražošanas komercfirma “Pikal un Partneri” bija iespēja priekšvēlēšanu aģitācijas periodā uzaicināt Rīgas domes ārkārtas vēlēšanu vairāku politisko spēku deputātu kandidātus, tādējādi izdarot objektīvāku redakcionālo izvēli par viesu uzaicināšanu, nodrošinot dažādu politisko spēku atspoguļojumu gan programmā kopumā gan viena raidījuma ietvaros. Svarīgi uzsvērt, ka daļa auditorijas, iespējams, klausās tikai noteiktus programmā izplatītos raidījumus, tādējādi, ja viena raidījuma ietvaros galvenokārt tiek atspoguļots tikai viens politiskais spēks (*„Jaunā Saskaņa”*) un deputātu kandidāts (*Juris Žuravļovs*), elektroniskais plašsaziņas līdzeklis nenodrošina pietiekamu politisko spēku atspoguļojuma līdzsvaru, viedokļu apmaiņu un neveicina objektīvas vēlēšanu izvēles izdarīšanu. Popularizējot galvenokārt tikai vienu politisko spēku, raidījumā ir saskatāmas slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes.

Līdz ar to no lietas apstākļiem secināms, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums un lietā nepastāv apstākļi, kas varētu būt par pamatu lietvedības izbeigšanai (AAL 119.pants), lietā nepastāv apstākļi, lai nepiemērotu administratīvo sodu, kā arī konstatētais pārkāpums nav uzskatāms par maznozīmīgu, un tādēļ SIA ražošanas komercfirma “Pikal un Partneri” konkrētajā gadījumā nav atbrīvojama no administratīvās atbildības (AAL 11.panta pirmā daļa), un tā iemesla dēļ, lai atturētu pārkāpēju un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus no administratīvo pārkāpumu izdarīšanas, kā arī šādu pārkāpumu atkārtošanās, Padome uzskata,

ka nepieciešams SIA ražošanas komercfirma "Pikal un Partneri" piemērot administratīvo sodu. Padomes ieskatā ar administratīvā soda palīdzību SIA ražošanas komercfirma "Pikal un Partneri" tiks motivēta savā turpmākajā komercdarbībā nepieļaut atkārtotu iepriekš minētā pārkāpuma izdarīšanu.

[19] SIA ražošanas komercfirma "Pikal un Partneri" savos paskaidrojumos pārkāpuma izdarīšanu neatzīst un no paskaidrojumiem var secināt, ka SIA ražošanas komercfirma "Pikal un Partneri" pārstāvji neizprot izdarītā pārkāpuma nopietnību.

[20] Ievērojot iepriekš minēto un izvērtējot lietā esošās ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā, Padome secina, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis SIA ražošanas komercfirma "Pikal un Partneri" programmā „Radio PIK” laika posmā no 2020.gada 17.augusta līdz 27.augustam izplatītajos diskusiju raidījumos ir pārkāpusi Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmās daļu, tādējādi izdarot Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzēto pārkāpumu – *“Par priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojumu vai uzskaites kārtības neievērošanu elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības jomā piemēro naudas sodu fiziskajai personai no desmit līdz simt naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no simt līdz tūkstoš četrdesmit divdesmit naudas soda vienībām.”* AAL 16.panta otrā daļu nosaka, ka *“viena naudas soda vienība ir pieci euro.”* No minētais nosaka, ka par PAL 35.panta otrās daļas pārkāpumu juridiskām personām var piemērot naudas sodu no 500 euro līdz 7 100 euro.

[21] AAL 19.panta pirmā daļa nosaka, ka *“sodu par administratīvo pārkāpumu piemēro ietvaros, ko nosaka likums vai pašvaldību saistošie noteikumi, kuros paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu.”*

[22] AAL 19.panta otrajā daļā noteikts, ka *“nosakot administratīvā soda veidu un mēru, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pie atbildības saucamās personas personību (juridiskajai personai — reputāciju), mantisko stāvokli, pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.”* Nosakot soda apmēru, Padome ņem vērā turpmāk norādītos apsvērumus:

[22.1] Administratīvo atbildību pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi nav konstatēti.

[22.2] Pārkāpums radies, jo SIA ražošanas komercfirma "Pikal un Partneri" neveica visus iespējamus pasākumus Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmās daļas noteikumu ievērošanai, tajā skaitā neizvērtēja konkrēto viesu uzaicināšanu uz programmas „Radio PIK” veidotajiem un izplatītajiem raidījumiem, lai izslēgtu pārkāpuma seku iestāšanās iespēju. SIA ražošanas komercfirma "Pikal un Partneri" nav apzinājusies savu darbību prettiesisko raksturu un nav paredzējusi pārkāpuma seku iestāšanās iespēju, kaut gan tās varēja un vajadzēja paredzēt.

[22.3] Padome, izvērtējot raidījumus, ņem vērā arī to, ka minētie raidījumi ir izskanējuši publiski un sasnieguši lielu sabiedrības daļu. Ievērojot minēto, uzskatāms, ka SIA ražošanas komercfirma "Pikal un Partneri" izdarītās darbības kvalificējamas kā būtisks pārkāpums.

[22.4] SIA ražošanas komercfirma "Pikal un Partneri" pārkāpumu neatzīst un no paskaidrojumiem var secināt, ka SIA ražošanas komercfirma "Pikal un Partneri" pārstāvji neizprot izdarītā pārkāpuma nopietnību.

[22.5] Saskaņā ar publiski pieejamo SIA ražošanas komercfirma "Pikal un Partneri" finanšu rādītāju pārskatu par 2019.gada periodu SIA ražošanas komercfirma "Pikal un Partneri" 2019.gada apgrozījums ir bijis 33 905 *euro*, bet 2019.gadu SIA ražošanas komercfirma "Pikal un Partneri" ir noslēgusi ar 16 233 *euro* zaudējumiem.

[22.6] Juridiskas personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedums lietā Nr.SKA-19/2009*).

[22.7] Saskaņā ar AAL 13.pantu "*Administratīvais sods ir ietekmēšanas līdzeklis, kas tiek piemērots administratīvo pārkāpumu izdarījušajai personai, lai aizsargātu sabiedrisko kārtību, atjaunotu taisnīgumu, sodītu par izdarīto pārkāpumu, kā arī atturētu administratīvo pārkāpumu izdarījušo personu un citas personas no turpmākas administratīvo pārkāpumu izdarīšanas.*"

[22.8] Ņemot vērā iepriekš minēto, Padome uzskata par nepieciešamu piemērot administratīvo sodu 1200 (viens tūkstošs divi simti) naudas soda vienības jeb 6000 (seši tūkstoši) *euro*, kas uzskatāms par soda apmēru, kas nenodara SIA ražošanas komercfirma "Pikal un Partneri" ar pārkāpumu nesamērojamus materiālus zaudējumus, vienlaikus stimulējot SIA ražošanas komercfirma "Pikal un Partneri" un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus turpmāk ievērot EPLL prasības attiecībā uz programmu veidošanu.

Ievērojot minēto un saskaņā ar Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otro daļu un Administratīvās atbildības likuma 151.panta 1.punktu, kā arī 153.panta pirmo daļu, Padome

n o l e m j :

- 1. Sodīt elektronisko plašsaziņas līdzekli SIA ražošanas komercfirma "Pikal un Partneri" reģistrācijas numurs 40003279231, par Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu laika posmā no 2020.gada 17.augusta līdz 27.augustam, uzliekot naudas sodu 1200 (tūkstoš divsimt) naudas soda vienības jeb 6000 (seši tūkstoši) *euro* apmērā.**
- 2. Pieņemto lēmumu paziņot SIA ražošanas komercfirma "Pikal un Partneri".**

Administratīvais sods jāsamaksā 1 (viena) mēneša laikā zemāk norādītajā bankas kontā:

Saņēmējs: Valsts kase

Reģistrācijas Nr.90000050138

Konta Nr. LV78TREL1060001019900

Saņēmēja banka: Latvijas Banka

Bankas BIC: TREL LV22

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 166.panta pirmo un otro daļu, kā arī 168.panta pirmo daļu persona, kura saukta pie administratīvās atbildības šo lēmumu desmit darba dienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc tās juridiskās adreses, iesniedzot sūdzību Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei.

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 262.pantu termiņš lēmumā noteiktā naudas soda labprātīgai izpildei pilnā apmērā tiek noteikts 1 (viens) mēnesis no dienas, kad lēmums ir stājies likumīgā spēkā. Naudas soda brīvprātīgas izpildes kārtība ir noteikta Administratīvās atbildības likuma 263.pantā.

Gadījumā, ja naudas sods labprātīgi netiek samaksāts šajā lēmumā noteiktajā termiņā, tad saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 269.panta pirmo daļu iestāde pēc naudas soda brīvprātīgas izpildes termiņa beigām nekavējoties nodod lēmumu par sodu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Padomes priekšsēdētājs

Ivars Āboliņš

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA
ZĪMOGU*